

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/11/2019
Identifikačné číslo spisu:	1709204124
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1709204124.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. Účtovnej, s.r.o., so sídlom v Nitre, Farská 30, právne zastúpenej JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, proti žalovanej B. G., bývajúcej v H., o určenie neúčinnosti darovacej zmluvy, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 9C/91/2009, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. decembra 2017 sp. zn. 8Co/87/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresnom súde Pezinok (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala proti žalovanej vyslovenia neúčinnosti darovacej zmluvy z 19. novembra 2008, zapísanej pod S. Správou katastra A., ktorou bývalá zamestnankyňa žalobkyne M. X., previedla vlastnícke právo k nehnuteľnosti - byt č. XX, na X. poschodí obytného domu súpisné číslo XXX, orientačné číslo XX, obec Z., postavenom na pozemku parc. č. 4801/11, parc. č. 4801/12, parc. č. 4801/13 a parc. č. 4801/14, katastrálne územie: Z., obec Z., okres A., zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX, vo veľkosti 1/2 k celku a prislúchajúceho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach, na žalovanú.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom z 25. septembra 2013 č. k. 9C/91/2009-160 vo výroku I. rozhodol, že žalobu zamietá a vo výroku II. rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia v sume 1.138,23 eur. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie s poukazom na § 42a ods. 1, § 42a ods. 2, § 42a ods. 3 písm. a/, § 42b ods. 1, § 42 ods. 2, § 42b ods. 4 a § 115 zákona č. 40/1964 Zb. (ďalej ako „Občiansky zákonník“) odôvodnil tým, že žalobkyňa je právnickou osobou - obchodnou spoločnosťou, zapísanou ako spoločnosť s ručením obmedzeným v Obchodnom registri Okresného súdu Nitra. Výslovil, že žalobkyňa je veriteľom v zmysle Dohody o sporných nárokoch a ich urovnaní a notárskej zápisnice z 10. októbra 2008, č. N 212/2008, NZ 42694/2008, NCRIs 42305/2008, ktorá je exekučným titulom na vymożenie pohľadávky voči dlžníčke M. X., ktorú uznala a zaviazala sa uhradiť v sume 2.617.670 Sk do 31. decembra 2008. Žalovaná je sestrou dlžníčky žalobkyne M. X., teda osobou blízkou podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ako príbuzná v priamom rade a osobou, ktorá mala z

odporovateľného právneho úkonu majetkový prospech získaný v podobe spoluvlastníckeho podielu 1/2 k celku k nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom darovacej zmluvy z 19. novembra 2008. Súd prvej inštancie uviedol, že právny úkon dlžníka, ktorý žalobkyňa odporovala, bol urobený dňa 19. novembra 2008, teda v období posledných troch rokov, pričom lehota sa počíta spätne od urobenia úkonu, ktorému sa odporuje. Nárok na odporovanie zaniká uplynutím trojročnej lehoty, ktorá začína plynúť od urobenia právneho úkonu s tým, že na uplynutie tejto lehoty súd prihliada ex offio, nakoľko ide o lehotu prekluзивnú, po uplynutí ktorej nárok zaniká. Po ustálení vyššie uvedeného súd prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky stanovené pre uplatnenie práva odporovať právny úkon dlžníka, stanovené v § 42a ods. 1 - 3 a § 42b ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, boli splnené. Súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade, keďže právny úkon, ktorý žalobkyňa odporovala, bol urobený medzi dlžníkom a blízkou osobou, postačila žalobkyni len povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno sa presunulo na žalovanú, ktorá pokiaľ sa chcela ubrániť žalobkyninmu tvrdenému právu, musela súdu preukázať, že ani pri vynaložení náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa. Náležitú starostlivosť súd prvej inštancie potom posudzoval v kontexte celého zisteného skutkového stavu, kedy vykonaným dokazovaním zistil, že právny úkon - uzavretie darovacej zmluvy z 19. novembra 2008 bol urobený v čase, kedy sa M. X. stala dlžníčkou žalobkyne na základe uznania dlhu formou notárskej zápisnice z 10. októbra 2008, ktorá je exekučným titulom a zaviazala sa splatiť dlh v sume 2.617.670 Sk žalobkyni do 31. decembra 2008. Návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej bol podaný 19. novembra 2008 a povolený Správou katastra A. dňa 20. januára 2009. Súd prvej inštancie uviedol, že M. X. v období od 10. októbra 2008 do 31. decembra 2008 tiež predala byt na F. ulici v N., kúpnu zmluvou zo 7. novembra 2008 za kúpnu cenu 1.799.000 Sk. Vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich bol príslušnou správou katastra povolený 23. decembra 2008. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že bolo evidentné, že v období od 10. októbra 2008, kedy M. X. uznala dlh voči žalobkyni, do 31. decembra 2008, kedy nastala splatnosť pohľadávky žalobkyni, sa účelovo zbavovala majetku, z ktorého mohla byť pohľadávka žalobkyne uspokojená. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná uviedla, že o úmysloch svojej sestry nevedela. Opakovane vypovedala, že so sestrou mali dobré vzťahy, volávali si, ale rozprávali sa o bežných veciach, o deťoch, o rodine. Delila ich vzdialenosť, niekoľko sto kilometrov, takže sa nenavštevovali často. Vedela, že sestra je zamestnaná, žije s deťmi v trojizbovom byte, na štandardnej úrovni. Tieto tvrdenia žalovanej potvrdili i výpovede svedkov. Žalovaná nemala pochybnosti, keď jej sestra navrhla uzavretie darovacej zmluvy, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu, nakoľko ako uviedla, už dávnejšie sa dohodli, že byt vo Z. M. zostane žalovanej a M. X. si ponechá pozemky v katastrálnom území Z. M., ktoré plánovala predať ako pozemky stavebné. Dôvodom bol aj fakt, že žalovaná žije v H. a k matke, ktorá zostala žiť v byte vo Z. M., má bližšie ako sestra, ktorá žila v D.. Žalovaná sa o problémoch a dlhoch svojej sestry dozvedela až z listu, ktorý zaslala starej matke dcéra M. X., R.. Z obsahu listu vyplýva, že vnučka oznamuje svojej starej matke skutočnosť, že sestra žalovanej je závislá na automatoch, že prehrala všetky peniaze, že odišla na neznáme miesto do T. údajne pracovať a s nikým nekomunikuje. Z listu vyplýva, že M. X. klamala v tejto veci i svoju dcéru, ktorej nepriznala rozsah problémov a ani pravý dôvod odchodu z územia Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie tak mal za to, že v čase uzavretia darovacej zmluvy, teda ani matka, ani dcéra, ani žalovaná nevedeli o tom, že M. X. je závislá na hracích automatoch a dlhuje peniaze, či už žalobkyni alebo inému veriteľovi. Žalovaná nežila so sestrou ani v spoločnej domácnosti, ani v jednom meste, nebola s ňou v častom osobnom kontakte a preto nemohla sama rozpoznať, čo sa deje. Na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Správou katastra A., pre katastrálne územie Z., nebola v tom čase vyznačená žiadna ťarcha a preto objektívne nebol dôvod pochybovať o úmysloch daryne. Súd prvej inštancie bol preto toho názoru, že žalovaná nemala reálnu možnosť rozpoznať pri vyššie uvedených okolnostiach, úmysel svojej sestry ukrátiť veriteľa, nakoľko o žiadnom dlhu nevedela. Súd prvej inštancie poukázal na judikatúru R 5/2002 a v tejto súvislosti uviedol, že predmetom odporovaného právneho úkonu bol prevod spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k celku, kde žalovaná bola už existujúcou podielovou spoluvlastníčkou druhej 1/2 podielu a teda predmet prevodu dobre poznala, bol jej dobre známy jeho právny stav - teda, že sa jedná o nehnuteľnosť bez ťarch. V byte napokon žila a stále žije i matka žalovanej. M. X. bola sestrou žalovanej, teda osoba, ktorej žalovaná dôverovala a podľa všetkých dostupných informácií, nemala dôvod jej nedôverovať. Keďže išlo iba o prevod spoluvlastníckeho podielu na ďalšiu spoluvlastníčku, javilo sa celkom zrejmé a logické vysvetlenie, že žalovaná si ponechá byt, ktorý bude jej výlučným vlastníctvom a M. X. pozemky, čím v

nadväznosti na osvedčenie o dedičstve po zomrelom otcovi, budú majetkové záležitosti medzi dedičmi vysporiadané. Vzhľadom k tomu súd prvej inštancie aktivitu žalovanej pri uzatváraní darovacej zmluvy, za daných okolností, označil ako „náležitú starostlivosť“. Súd prvej inštancie tak konštatoval, že uvedená úvaha súdu o tom, že žalovaná úspešne uniesla dôkazné bremeno a vyvrátila domnienku predpokladanej vedomosti o úmysle dlžníka, viedla súd k zamietnutiu žaloby.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 19. decembra 2017 č. k. 8Co/87/2014-191 vo výroku I. rozhodol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku II. rozhodol, že žalovaná má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Konštatoval, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie dôsledne odôvodnil, riadne skúmal skutkové okolnosti, za ktorých v danom prípade došlo k uzavretiu predmetnej darovacej zmluvy dňa 19. novembra 2008 medzi žalovanou a jej sestrou - dlžníčkou žalobkyne a pri posudzovaní konania žalovanej z hľadiska náležitej starostlivosti a schopnosti rozpoznať úmysel dlžníčky žalobkyne ukrátiť veriteľa. Na základe všetkých zistených okolností súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že matka, ani dcéra, ani žalovaná, nevedeli o tom, že dlžníčka žalobkyne je závislá na hracích automatoch a má dlh voči žalobkyňi alebo inému veriteľovi, konanie žalovanej pri uzatváraní predmetnej darovacej zmluvy za daných okolností správne posúdil ako náležitú starostlivosť a správne dospel k záveru, že žalovaná nemala reálnu možnosť rozpoznať úmysel svojej sestry ukrátiť veriteľa, keďže o žiadnom dlhu nevedela. Odvolací súd ďalej uviedol, že nedôvodne žalobkyňa v odvolaní namietala, že v konaní nebola preukázaná existencia dohody o tom, že predmetný byt vo Z. zostane vo výlučnom vlastníctve žalovanej a dlžníčka si ponechá pozemky vo Z., ktoré nadobudla v dedičskom konaní po neb. M. S., keď predmetný byt nebol ani len predmetom dedičstva po neb. M. S.. Existencia takejto dohody o rozdelení majetku po rodičoch medzi žalovanou a dlžníčkou žalobkyne vyplynula nielen z výpovede žalovanej, ale ju potvrdila aj svedkyňa H. A., ktorej výpoveď, i keď je matkou žalovanej a býva v predmetnom byte, nemožno považovať za nevierohodnú v tomto smere, keďže je v súlade aj s vôľou svedkyne prejavenu v darovacej zmluve z 20. júna 2005, ktorou svedkyňa spolu s M. A. darovala byt oboch dcéram rovným dielom, čo nasvedčuje úmyslu svedkyne, žalovanej a aj dlžníčky žalobkyne o rozdelení majetku po oboch rodičoch oboch dcéram rovným dielom, pričom je nesporné, že zomr. Ján Vorel bol otcom žalovanej a dlžníčky žalobkyne, ale pozemky vo Z. M. v dedičskom konaní po ňom nadobudla do výlučného vlastníctva dlžníčka žalobkyne, a to bez povinnosti výplaty ustupujúcim dedičkám. Vzhľadom na uvedené, aj podľa názoru odvolacieho súdu, žalovaná v čase uzavretia darovacej zmluvy s dlžníčkou žalobkyne, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/2 k celku k predmetnému bytu, nemala dôvod pochybovať o tom, že úmyslom jej sestry predmetnou darovacou zmluvou bolo spravodlivé a vlastnícky rovnoprávne rozdelenie majetku so žalovanou po ich rodičoch, a to aj vzhľadom na celkové zárobkové, rodinné a majetkové pomery dlžníčky žalobkyne, o ktorých žalovaná aj na základe častého telefonického kontaktu s dlžníčkou žalobkyne (jej sestrou), mala dostatočné informácie, na základe ktorých mala vedomosť o dostatočnom finančnom príjme dlžníčky žalobkyne na základe jej trvalého pracovného pomeru, ako aj o jej majetkových pomeroch, ktoré boli dlhodobo stabilné. Existencia dobrých súrodeneckých vzťahov a častých telefonických kontaktov medzi žalovanou a jej sestrou - dlžníčkou žalobkyne, ako aj ich vzájomná vedomosť o bežných rodinných veciach na základe ich rozhovorov, bola v konaní preukázaná výpoveďami svedkýň H. A. a R. X., z ktorých vyplynula aj skutočnosť, že dlžníčka žalobkyne o niektorých osobných záležitostiach nemala záujem rozprávať či už so svojou matkou alebo so sestrou a závažné osobné problémy ako závislosť na hracích automatoch a zadlženosť z toho vyplývajúcu, zámerne zatajovala pred najbližšími, čo bolo preukázané najmä výpoveďou svedkyne R. X. - dcéry dlžníčky žalobkyne a obsahom listu, ktorý svedkyňa zaslala svojej starej matke (matke dlžníčky žalobkyne). Z výpovede dcéry dlžníčky žalobkyne okrem iného vyplynulo, že ani ona napriek tomu, že s matkou žila v spoločnej domácnosti, nemala vedomosť o jej závislosti a dlhoch, a aj o jej odchode do T. so synom, t. j. bratom svedkyne, na neznáme miesto, sa dozvedela až deň pred ich odchodom. Ďalej odvolací súd uviedol, že v danom prípade žalovaná s daryňou nežili v spoločnej domácnosti, delila ich značná vzdialenosť, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že konanie žalovanej pri uzatváraní darovacej zmluvy možno považovať za náležitú starostlivosť. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie tak správne zameral svoje dokazovanie na zisťovanie všetkých podstatných skutočností, ktoré boli významné z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia veci, logicky vysvetlil postup, na základe ktorého dospel z vykonaných dôkazov k svojim skutkovým záverom a odvolací súd nezistil,

že by považoval za zistené niečo, čo sa v spise nenachádzalo, resp. že by opomenul niečo podstatné čo z obsahu spisu vyplývalo, alebo že by v jeho úvahách existovali logické rozpory. Len odlišný názor žalobkyne na to, ktoré skutočnosti treba mať na základe vykonaných dôkazov za preukázané, resp. či vykonané dôkazy postačujú na preukázanie relevantných skutočností, nie je, s ohľadom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov, spôsobilý spochybniť správnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie. Do obsahu základného práva strany sporu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom ako právnu otázku, ktorou sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bolo preukázanie vyvinutia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, a či teda blízka osoba preukázala náležitý stupeň aktivity smerujúcej k zisteniu prípadného dlžníkovho úmyslu ukrátiť veriteľa. Dovolateľka poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/4/2016 a uviedla, že má za to, že aj poukaz na dobré vzťahy medzi žalovanou a jej sestrou a vzájomné bežné telefonáty, nie je pre toto konanie dostatočným dôkazom, ktorým by sa preukázalo vynaloženie náležitej starostlivosti žalovanou. Dovolateľka uviedla, že skutočnosť, že dve sestry, ktoré od seba žijú vzdialené na väčšiu vzdialenosť, medzi sebou komunikujú, nie je nič výnimočné a z tohto nie je možné vyvodzovať žiadnu náležitú starostlivosť. Dovolateľka má za to, že odvolací súd vychádzal z dobrých vzťahov a z toho podľa názoru súdu vyplývajúcej vzájomnej dôvery aj pri hodnotení celého procesu iniciovania uzatvorenia darovacej zmluvy, kde žalovaná uviedla, že všetko sa odohrávalo v režii dlžníčky, čo je len ďalší dôkaz toho, že žalovaná bola vo vzťahu k prevodu spoluvlastníckeho podielu k predmetným nehnuteľnostiam pasívna.

5. K dovolaniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že v rámci reálne existujúcich vzťahov, celkového správania sa svojej sestry, ale najmä správania sa pri tvorbe a podpise darovacej zmluvy, bola aktívna. Uviedla, že získala vedomosť o nezaťažení nehnuteľnosti a fakte, že zmluvná prevoditeľnosť nie je ničím obmedzená. Ďalej uviedla, že samotná okolnosť, že udržiavala kontakty so sestrou a jej rodinou, teda i jej deťmi, bola aktivitou, z ktorej by určite získala vedomosť, že ich matka má dlhy. Ďalej konštatovala, že ustálená judikatúra uvádza, že pri posudzovaní konania nadobúdateľa je potrebné vždy stav posudzovať individuálne, aby bolo možné v logických súvislostiach správne vyhodnotiť, či žalovaná konala aktívne vzhľadom na situáciu. Ďalej uviedla, že darkyni po prevode polovice bytu zostali spomínané vinohrady - pozemky pod A., a teda žalobkyňa sa môže z toho majetku uspokojiť, čo podľa svojho vyjadrenia aj realizuje. Navrhla predmetné dovolanie zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané v čas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie nie je dôvodné.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa

vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

10. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

10.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

11. Dovolateľka v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

12. Pokiaľ dovolateľka oprela prípustnosť svojho dovolania o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, k uvedenému dovolací súd poznamenáva, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

13. Vo vzťahu k dovolateľkou uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolací súd uvádza, že dovolateľka prípustnosť svojho dovolania oprela o dovolací dôvod vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom ako otázku, od ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe uviedla otázku ne/preukázania vyvinutia náležitej starostlivosti osoby blízkej dlžníkovi a či teda žalovaná preukázala náležitý stupeň aktivity smerujúcej k zisteniu prípadného úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa, pričom poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5Obdo/4/2016 z 30. marca 2017. Dovolací súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že blízka osoba dlžníka sa môže žalobe podľa § 42a Občianskeho zákonníka účinne ubrániť, ak hodnoverným spôsobom preukáže, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom postupovala s takou náležitou starostlivosťou, aby ukracujúci úmysel rozpoznala alebo sa o ňom aspoň mohla dozvedieť. Rovnako poukázala na konštatovanie dovolacieho súdu, že z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka, nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá § 42a Občianskeho zákonníka.

14. Dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že odporovateľný je právny úkon, ktorý urobil dlžník v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, pokiaľ bol tento úmysel známy druhej strane. Bremono tvrdenia a dôkazné bremono nesie v tomto prípade veriteľ. Preukázanie tohto úmyslu dlžníka nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, keď je „druhou stranou“ osoba dlžníkovi blízka (§ 116 a § 117 Občianskeho zákonníka). Úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa zákon v takom prípade predpokladá a je na osobách blízkych dlžníkovi, aby preukázali, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli vtedy (v čase urobenia právneho úkonu) poznať ani pri vynaložení náležitej starostlivosti. Osoba dlžníkovi blízka sa v zmysle § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka môže v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu brániť tvrdením a preukázaním, že o dlžníkovom úmysle ukrátiť veriteľa odporovateľným úkonom nevedela a ani nemohla vedieť napriek tomu, že vyvinula „starostlivosť“ na rozpoznanie tohto úmyslu dlžníka a šlo o „náležitú starostlivosť“. Vynaloženie „náležitej starostlivosti“ v zmysle uvedeného ustanovenia predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka vynaložila s ohľadom na okolnosti prípadu a so zreteľom na obsah právneho úkonu dlžníka takú dostatočnú aktivitu (t. j. aktívne konala tak), aby dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa v čase odporovateľného úkonu spoznala alebo sa o ňom dozvedela.

15. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo

224/2017 z 10. júna 2018, ktorý v skutkovo zhodnom prípade konštatoval, že úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, ako aj vedomosť druhej strany o tomto úmysle je psychickým stavom (podobne ako aj dobrá viera). To znamená, že samy osebe nemôžu byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť len skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie subjektu (jeho vnútorné zámery) prejavujú navonok, teda okolnosti, z ktorých možno existenciu tohto úmyslu, či vedomosť o ňom dôvodiť.

16. Dovolací súd vzhľadom na uvedené uvádza, že pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava aj na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu (judikátom), ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe a novším prípadom. Dovolací súd tak v tejto súvislosti skúmal, či v danom prípade sa jedná o otázku zásadného právneho významu. Otázkou takého právneho významu je otázka významná nielen pre tú-ktorú prejednávajú právnu vec (spor), ale aj zo širších hľadísk, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky a judikátornej činnosti najvyššieho súdu, úlohou ktorého je zjednocovať rozhodovanie všeobecných súdov, je to dané zámerom, aby sa vyriešením takejto otázky prispelo k vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

17. Dovolací súd tak uvádza, že vzhľadom k tomu, že v súčasnosti existuje novšie rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 224/2017 z 10. júna 2018, v ktorom dovolací súd konštatoval skutočnosti uvedené v bode 14., a teda ide o novšie rozhodnutie ako to, na ktoré vo svojom dovolaní poukázala dovolateľka (sp. zn. 5Obo/4/2016 z 30. marca 2017), tak posúdenie otázky ne/preukázania vyvinutia náležitej starostlivosti vo vzťahu k blízkej osobe dlžníka, a či teda preukázala náležitý stupeň aktivity smerujúcej k zisteniu prípadného dlžníkovho úmyslu ukrátiť veriteľa, spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu takáto individuálna otázka ani nemôže mať znaky zásadného právneho významu.

18. Dovolací súd tak uvádza, že vzhľadom na uvedené sa v danom prípade v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nejedná o dovolateľkou vymedzenú otázku zásadného právneho významu, neostávalo najvyššiemu súdu iné ako dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.